

Novih 40 mučenikov smo dobili na Ruskem, kder Katoličane posiljujejo v staroverstvo. Grozovitne vesti nam od ondot prihajajo. Iz neke vesi so iztirali vse prebivalce, stare in mlade, moške, žene in deco na široko polje. Ondi so jih oroženi vojaki razstavili v dolgo vrsto. Lice in gole prsi so morali imeti obrnjene proti ostrem krivicu. Tako so ubogi ljudje stali celo noč v strahoviti zimi in snežni burji. Mnogo jih je zmrznilo, ostali pa so se drugo jutro na smrt bolni vrnoli domu — kot mučeniki sv. vere. Nobeden ni odpadel.

Grački „Bürgermeister“ zahteva od tamošnih fajmoštrov, naj mu takoj naznanijo, ali in kateri, da so izmed letošnih postnih pridgarjev iz tujih dežel doma. Boji se namreč, da bi taki pridgarji utegnoli cesarstvu nevarni biti. Čudno! tuji oznanitelji evangelja so tedaj nevarni, toda tuji pruski učitelji, pruski profesorji in rogovileži, kakoršnih po Avstriji vse mrgoli, pa niso nevarni?

Čudna spreobrnitev. Nek bogat pa krivo-veren Anglež v velikem mestu London-u ima 4 sine. Starejši, Viljem, odpotuje v Rim. Tukaj se mu jako dopade. Pogosto piše domu. Hipoma pa ustavi pisanje. Tedaj reče oče drugemu sinu: Henrik, pojdi v Rim gledat, kaj dela Viljem. Henrik pride v Rim in piše očetu: „tukaj je veselo biti, toda Viljem je postal Katoličan in menih pri Dominikanih“. Kmalu potem pa tudi o Henriki ni bilo ne duha ne sluha. Zato reče oče tretjemu sinu: Karol, pojdi v Rim gledat, kaj dela Henrik. Karol pride v Rim in piše: „oče, tvojim sinom se dobro godi, našli smo vsi, kar smo želeli, mir vesti in zadovoljnost srca v pravi veri — vsi smo zdaj Katoličani in pa menihi sv. Dominika“. Zdaj je še oče imel le enega sina Friderika. Ta se je oženil in s svojo ženo vred stopil v katoliško Cerkev. Dva izmed onih 3 menihov slovita zdaj kot sijajna pridgarja v Londonu.

Katekizem svetega leta v pogovorih. — Vernim ovčicam svoje škofije daruje dr. Jakob Maksimilijan Stepischnegg, knez in škof Lavantinski. Ta knjižica je ravno izišla in se bode dobivala pri vseh farah škofije. Upamo, da bo vernim jako ustregla. Cena jej je 10 kr.

Gospodarske stvari.

Nekoliko skušenj starega sadjerejca.

I.

Glavno načelo vsakega gospodarstva „z najmanjšimi stroški največje dobičke doseči“ se pri sadjereji še najprej da vresničiti. Sadno drevo potrebuje 10 do 50 in še več let predno do popolne rodovitnosti pride. Treba je toraj pri zasajanju dreves navadnih pogreškov se izogibati in s potrebno previdnostjo postopati.

Kdor se hoče s sadjerejo s pridom in dobičkom pečati, mora že pri nakupovanju kakega posestva skrbno svoj ozir na to obračati, ali je zemljišče tudi za sadna drevesa primerno ali ne. Pa tudi tu je treba gledati, da se le sadju primerni kraji s sadunosnimi drevesci nasadijo, sicer bode trud in denar zastoj. Nikdar naj se sadunosna drevesca ne sadijo na severni in vetrovni strani, tudi ne blizu gozdov na skalnatem prodnatem ali kakorkoli nerodovitnem zlasti ne na močvirnatem zemljišču. V zadnjih treh primerljivejših se da sadje le saditi, če se zemlja prej, bodisi na katerikoli način znatno zboljša. Dalje se mora dobro preudariti, kakošna zemlja in kateri kraj posamesnim sadnim plemenom godi in tekne. Jablana ljubi težko zemljo, ki sme celo vlažna, nikdar pa ne mokrotna biti, sicer začne rak drevesa razjedati in mah in lišaj jih preprezati. Hladnejša stran jim ni neugodna. Gruške hočejo toplejšo suho, če tudi le bolj plitvo zemljo. Saditi se morajo na solnčni strani in ne trpijo nobene mokrote. Dobra prst gruškam in jablanam jednako ugaja. Češplje, slive, imajo rade bolj zaveten kraj blizo hiš in naplavljenе gorske doline in ožine. Črešnji je skoraj vsaka zemlja dobra, breskva ljubi solnčnate gorice, rahlo pa ne mastno prst. Izbiraj kraj, kamor bočeš drevo posaditi, moraš toraj zelo previden biti.

Za naše spodnje štajerske kraje kaže iz vsakega ozira najbolj saditi jabelka, in sicer pred drugimi taka, ki saj vsako drugo leto rodijo in prinašajo sad, ki se da lahko prodati ali pa v dober mošt sprešati. Gruške niso, kakor smo že omenili, tako lahko s vsako zemljo in s vsakim krajem zadovoljne, tudi pozneje in redkeje rodijo posebno pa bolj v nizkih legah; njihov mošt ni tako dober, čist in trpežen, kakor od onih gruš, ki bolj v gorskih krajih rastejo, sploh pa manj zdrav. Po frišnem sadu kupei tudi ne poprašujejo dosti. Črešenj gre le toliko saditi, da se njihov sad lahko pospravi in spečati more, sicer delavne moči ne sežejo in sad gre pod zlo. Drugo sadje gre le bolj zmerno saditi in le bolj blizo mest in po vrtéh. Orehi radi pozebejo.

Posebne skrbi in previdnosti pa je treba pri izbiranju plemen ali sort, katere hoče sadjerejec saditi, zlasti če ima gospodarstveni dobiček pred očmi, t. j. če misli na lahko in dobro prodajo sadja. Tu velja ko prvo ravnilo, da se namreč kolikor mogoče malo in teh le skušenih sort sadi, katerih sadje se lahko speča. Varovati se gre takih sort, ki še niso skušene z ozirom na dolgotrajno življenje in dobroto in spečljivost sada. Navadno kupei tam rajši kupujejo, kjer več in jedakega sadja vkupaj nahajajo. Ranega sadja navadno ne obračajo, dostikrat še vrednosti najzlahtnejših sort ne poznajo. Tudi pred tatovi je rano sadje manj varno ko pozno, ni trpežno in sploh našim krajem manj primerno. Toraj se pred vsemi drugimi jabelki najbolj more za

naše kraje priporočati zimski mašanečkar *) z debelim sadom. Kupci zimski mašanečkar najbolj iščejo in najbolje plačujejo. Pa tudi mošt je boljši in trpežniši, kakor od drugih sort.

(Konec prih.)

Gnoja je vedno menje, če ga nemarno več časa na kupu ležati pustimo. Mislimo si kup gnoja ki tehta 100 centov. Ta kup zgubi gotovo svojih 20 centov, preden dobro strohni. Na dalje, preden gnoj masten postane, premine zopet 20 centov. In naposled do tiste dobe, da se gnoj popolnem razkroji, premine še zopet 10—20 centov. Zato se pogosto izvažanje gnoja na njive, gorice, vrte, travnike itd. jako priporoča.

Na narejanje živih plotov bi pač treba bilo, da Slovenci več mislijo. Logi, lesovi ali gojzdi se nemilo sekajo. Potreba lesa, drv in stelje je vedno večja. Krvava škoda je tedaj, da še pri nas toliko lesa leto na leto strohni v ogromnem plotovji. Tukaj kmet gospodarki ravna, če si živih plotov priskrbi. Najboljši način žive plote delati pa je sledeč: Skuša se dobiti 3letnih močnih rastlin glogovih, t. j. gloga ali belega trna, (*Crataegus oxyacantha* Weiss- oder Hagedorn), ki se pogosto v goščavah nahaja, belo cvete meseca maja in junija in rodi znane medvedove hruške. Okoli prostora, ki se namenja zagraditi, se napravi $\frac{1}{2}$ čevlja globoka jama ali jarek. Preden se rastlinke vložijo, jih je treba na 3 oke prirezati. Tudi koreninje se jim čedno pristriže. Potem se vložijo, z zemljo zagrnejo, ki se ima lepo potlačiti in večkrat zamakati. Črez leta dni se mladike obrežejo na dve oki in za 2. letom na 6 ok. Za 3. letom se pa s škarnjami pristrižejo, da plot lepšo podobo zadobi.

Lehek pomoček zoper uši pri goveji živini so saje iz dimnika pometene. Saje se denejo v kako posodo, vrhka se nalije vode, da se napravi gosta, črnkasta sajovica, s katero se potem ušivo živinče spera. Sajovica prežene kmalu vse uši. Drugi pomočki, n. pr. čmerika, tobak, živo srebro itd. rado škodijo živali.

Kedaj se ima vino pretakati? Stari gospodarji pustijo vino na drožih ležati po pol leta. Pravijo, da po tem takem vino moč zadobi. Razumni vinorejci pa pravijo, da tako vino rado kisa in se pozneje vleče. Zato odpravijo droži hitrej ko mogoče, ter vino marljivo in opazno pretakajo; prvokrat že v decembru, če je bila rana trgatav in topla klet. Kedar pa imajo pozno brano vino v hladnih kletih, potem čakajo s prvim pretakanjem časih do začetka marca. Drugokrat se pretaka v aprilu, tretjokrat v avgustu in

*) Kdor si za spomladno zasajanje zimskih mašanečkarjev želi, naj se za pravega časa obrne do opravništva „Slov. Gospodarja“.

četrtočkrat v decembru ali tudi v marcu sledečega leta.

Letino si letos gospodarji skoro po vsej Evropi obetajo dobro. Pravijo da nenavadno dolga zima se bo stalno umaknola prijazni spomladi in ugodnemu poletju, ki bo donášalo obilo kruha in vina. Bog daj!

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (Nered v kamški srenji). V srenjskem volilnem redu l. 1854, beremo v §. 34:

Voljeni smejo biti za ude srenjskega predstojništva le odborniki:

Izveti so: (Voliti se ne smejo).

Osebe, ktere v srenji stanovališča nimajo, in §. 19:

Ako se mesto srenjskega predstojništva alj srenjskega svetovalca v teku treh let izprazni, mora odbor k manjšemu v 14. dnevih novo volitev še za tekoči čas napraviti. Gospod Seidl pa je svoje posestvo prodal leta 1874. in meseca marca v Maribor „odvandral“, kjer tudi stanuje.

V kamški srenji tedaj nima posestva niti stanovališča in vendar še je srenjsk predstojnik v Kamci že celo leto, brezpostavno. Sicer smo se že pritožili pri dež. odboru — ali dozdaj še nimamo nobenega odgovora. Tudi smo naznanili slav. dež. odboru, naj se odstrani g. Seidl, da se v prihodnje ne bodo še večji neredi godili v kamški srenji. Res malokedaj pride v Kamco, in takrat bi rad le kaznoval. Nered veliki je po našem mnenju tudi ta, da ni nijedne srenjske kase, niti za srenjo, niti za srenjsko ubogo blagajnico. Pri župnikih je in mora biti povsod denarna kasa s tremi ključi; zakaj pa ne tudi pri srenjskih predstojnikih?

Srenjskega računa še na svetovalčevo tirjatev ne napravi. — Vsako reč, celó take, ki k sodniji in davkariji slišijo, vzeme v svoje roke, kakor da bi bil okrajni glavar in vmes še pisma pridejo v zgubo. Šolske seje ima malokedaj in v šolo k večjemu enkrat v letu pogleda. Požarno orodje je pustil sežgati, za novo pa se še ne zmeni. Bog nas ognja varuj. Mrtvašnice še zdaj ni, ktera je silno potrebna, ker je zopet nek obešenec moral pod golim nebom na pokopališču ležati. itd. Bog in pa §. 34 srenjske postave nas skoro reši g. Seidlnovega predstojništva!

Iz celjske okolice. (Naše šolske zadeve.) Ker je novi soseskin zastop naše srenje že 11. sept. pr. l. po okrajnem glavarstvu dež. šolski svet prosil dovoljenja, da se vstanovi 3razredna slov. ljudska šola za našo čisto slovensko okolico, je tudi tačas neki mestni župan g. N. že okoličnemu županu obljubil prepustiti v ta namen potrebne prostore v stari šoli, v ktere prvem nadstropju prebivajo deželni brambovci, v drugem pa